

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.III.20.804/2015/6.szám

A Kúria a felülvizsgálati eljárásban dr. B. Németh László ügyvéd által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt I.r. és dr. Mihály Róbert ügyvéd által képviselt II.r. alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt 23.P.89.964/2014. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 61.Pf.639.393/2014/3. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes által 15. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I.r. alperesnek 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, míg a 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I.r. alperesnél végrehajtás indult a felperes ellen, amelynek során az I.r. alperes megkereste az önálló bírósági végrehajtó II.r. alperest a végrehajtás foganatosítása végett. A II.r. alperes által kibocsátott letiltó végzés alapján a felperes nyugdíjából 33%-ot levontak.

A felperes a többször módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperesek jogalap nélkül gazdagodtak, mert az I.r. alperes nem tartotta be az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (Art.) 161. §-ának (2) bekezdésében foglaltakat akkor, amikor az adóvégrehajtás végett a II.r. alperest megkereste.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

Az I.r. alperes arra hivatkozott, hogy a felperes igénye tekintetében a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) rendelkezései nem alkalmazhatók, továbbá nem gazdagodott a felperes által megjelölt végrehajtási

eljárásban befolyt összegekkel, ezért a kereset alaptalan.

A II.r. alperes álláspontja szerint a felperes ténylegesen az adótartozásként végrehajtott összeg visszafizetését kéri, igényére nem a Ptk. szabályai az irányadók, a Ptk. 361. §-a alkalmazásának nincs helye.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Az elsőfokú ítélet indokolása szerint a megállapítási kereset előterjesztése jogalap nélküli gazdagodás megállapítása tekintetében fogalmilag kizárt, a kereset konjunktív feltételeinek fennállását a felperes felhívás ellenére nem bizonyította, ezért az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A jogerős ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság a tényállást jól állapította meg és helytálló az erre alapított érdemi döntése is. A másodfokú bíróság szerint a felperesnek a fellebbezésben felvetett eljárási szabálytalanságokra utaló kifogásai alaptalanok, nincs olyan eljárási szabálysértés, amely az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az eljárás megismétlését indokolná. Miután a felperes marasztalásra irányuló határozott kereseti kérelmet nem terjesztett elő, ezért a keresetet a Pp. 123. §-ának alkalmazásával kellett elbírálni.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet, valamint az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasító határozat meghozatalát kérte. Jogi álláspontja szerint a bíróságok megsértették a Pp. 2. §-ában, 11. §-ának (1) bekezdésében, 252. §-ának (1) bekezdésében és a Pp. 1. §-ában foglaltakat. Sérült a felperes tisztességes eljáráshoz való joga, az elsőfokú bíróság nem volt szabályszerűen megalakítva és mindkét bíróság pártosan járt el. A felperes kifogásolta, hogy az elsőfokú tárgyaláson a bíró mellett ült egy ismeretlen személy, aki az ítélet meghozatalakor is bent tartózkodott. A Pesti Központi Kerületi Bíróság Elnök-helyettese tájékoztatása szerint az ismeretlen „a bírót segítő igazságügyi dolgozó” volt, a Pp. azonban nem engedélyez az egyesbíró mellé egy segítő az ítélet meghozatalában. A másodfokú bíróságnak kötelessége lett volna hatályon kívül helyezni az ítéletet és új eljárásra utasítani az elsőfokú bíróságot amiatt, hogy az elsőfokú bíróság nem volt szabályszerűen megalakítva.

A felperes szerint adótartozásának fennállását az alperesek valótlanul állították és nem bizonyították. A bíróság a rosszhiszemű alperesek valótlan állításait fogadta el, ezért „pártos”. Az ítélet indokolása nem tér ki arra, hogy milyen más módon érvényesíthette volna a felperes a jogait és nem vette figyelembe, hogy a kereset nem megállapításra irányult, ettől függetlenül azonban a felperes azt állítja, hogy a megállapítási

kereset feltételei is bizonyítottak. A bíróságok nem ismerik az üggyel kapcsolatos jogszabályokat, mert az Art. kizárja a bírósági végrehajtási törvény alkalmazását az Art. hatálya alá tartozó ügyekben, a jogszabályok nem ismerete folytán pedig az eljárás tisztességtelen. A bíróság tévesen állítja, hogy a másodfokú bíróság a korábban hozott végzésében már állást foglalt abban a kérdésben, hogy a felperes eredetileg megállapításra irányuló keresetet terjesztett elő és a jogalap tekintetében jogalap nélküli gazdagodásról, eredeti állapot helyreállításáról és kártérítésről is említést tesz, ami arra utal, hogy a másodfokú bíróság nem érti az ügyet.

Az I.r. alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte; vitatta a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére okot adó jogszabálysértések fennállását és érdemben a döntéseket megalapozottnak tartotta.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp. 213. §-ának (1) bekezdése értelmében az ítéletnek a perben érvényesített kereseti kérelemre kell kiterjednie és a döntés nem terjedhet túl a kereseti kérelmen (Pp. 215. §). A felperes, a Pesti Központi Kerületi Bíróság elnökéhez címzett levelében is arra utalt, hogy „az összeg nem érdekes, mert kereseti kérelmem a jogalap nélküli gazdagodás megállapítása”. A 2014. július 10-i tárgyaláson a felperes személyesen adta elő: „azt kértem, hogy a bíróság először állapítsa meg, hogy az I-II. rendű alperesek jogalap nélkül gazdagodtak azért, mert az I. rendű alperes a megkeresésében, amit a II. rendű alpereshez írt, nem tartotta az Art. 161. §-ának (2) bekezdésében foglaltakat”. A bíróság külön kérdésére a felperes úgy nyilatkozott, kizárólag megállapítási keresete van mindkét alperessel szemben. Mindezekre tekintettel a bíróság jól állapította meg, hogy a felperes keresete megállapításra irányult, ebből következően elsődlegesen azt kellett vizsgálni, hogy a Pp. 123. §-ában írt konjunktív feltételek fennállnak-e. E körben az elsőfokú bíróság és a jogerős ítélet indokolásában a másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül, helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a megállapítási kereset feltételei nem állnak fenn, ezért a keresetet el kellett utasítani. A jogerős ítélet indokolásának a kereset elutasításának indokait kellett tartalmaznia, amelynek körében nem csak annak volt jelentősége, hogy van-e a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvásához fűződő ok, hanem annak is, hogy a teljesítés követelésének, a marasztalásra irányuló keresetnek nem volt akadálya. Mindezekre tekintettel a jogerős ítélet a megállapítási

kereset feltételeinek hiánya miatt a keresetet alappal utasította el.

A másodfokú bíróság a felülvizsgálati kérelemben is hivatkozott eljárási szabályok megsértésének kérdését vizsgálta és helyesen utalt arra, hogy a Pp. 252. §-ának (2) bekezdése alapján a hatályon kívül helyezésre akkor kerülhet sor, ha az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése miatt a tárgyalás megismétlése, illetőleg kiegészítése szükséges, ez azonban az adott esetben nem volt megállapítható. A Pp. 252. §-ának (3) bekezdése értelmében pedig a hatályon kívül helyezésre alapot adó nagy terjedelmű bizonyításra sem volt szükség annak elbírálása érdekében, hogy a megállapítási kereset feltételei fennállnak-e. Ez a kérdés attól függetlenül eldönthető volt, hogy a bírósági végrehajtási törvény az Art. hatálya alá tartozó ügyekben miként alkalmazható.

A Pp. 1. §-ának és 2. §-ának megsértésére a felperes alaptalanul hivatkozik. A bíróság a felmerült jogvita pártatlan eldöntését, a felperesnek a per tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belüli befejezéséhez való joga érvényesítését biztosította. A Pp. 252. §-ának (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróságnak hivatalból kell figyelembe vennie, hogy az elsőfokú bíróság szabályszerűen volt-e megalakítva, e tekintetben azonban nem a tárgyalóteremben tartózkodó személyeknek van jelentősége, hanem annak a garanciális szabálynak, hogy az eljárást lefolytató és a döntés meghozó első fokon eljáró bíróságnak egy hivatásos bíróból, vagy egy hivatásos bíróból mint elnökből és két ülnökből álló tanácsban kellett-e ítélnie. Az adott esetben az eljárási szabályoknak megfelelően egyes bíró járt el, a döntést ő hozta, a bíró munkájának segítésére utalás nem jelenti azt, hogy az elsőfokú ítéletet nem az egyes bíró hozta meg és ezáltal a 11. §-ának (1) bekezdésében foglalt szabály sérült volna. A másodfokú bíróság helyesen utalt arra, hogy az igazságügyi alkalmazott jelenlétének az érdemi döntésre nem volt kihatása, ezért nincs olyan eljárási szabálysértés, amely a Pp. 252. §-ának (2) bekezdése alapján szükségessé tenné az elsőfokú ítélet, illetőleg a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését.

A kifejtettekre tekintettel a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül meghozott határozatával a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest az I.r. alperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, míg a felülvizsgálati illeték viseléséről szóló rendelkezés a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdésén és a 14. §-án alapul.

Budapest, 2015. június 24.

*Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Udvary Katalin s.k.
előadó bíró, Dr. Almásy Mária s.k. bíró*

A kiadmány hitelével:

kúriai tisztviselő

HM